

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av en byggnad i Flivik, Misterhults skärgård, Kalmar län

Linderson, Hans

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2018). *Dendrokronologisk analys av en byggnad i Flivik, Misterhults skärgård, Kalmar län*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2018:11). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

19 feb 2018

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2018:11
Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV EN BYGGNAD I FLIVIK,
MISTERHULTS SKÄRGÅRD, KALMAR LÄN

Uppdragsgivare: Kalmar länsmuseum, box 104,39121 Kalmar (Magdalena Jonsson)

Område: Kalmar **Prov nr:** 41161-41166 **Antal såg+borrprov:** 4+1 samt 2 ej daterade

Dendrokronologiskt objekt: Vindens golvbjälke (4A), skiljevägg (1A-3A & 2B)

Resultat:

Dendro nr:	Prov Nr: + kort beskrivning	Trädslag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningstid E(Efter) V(vinterhalv- året)	Kommentarer Trädets egenålder ± 10 år; En mer vågad precision
41167	1A vägg	Tall	86	Sp 48, W	1777	V 1777/78	95
41168	2A vägg	Tall	107	Sp 51, W	1777	V 1777/78	100
41169	3A vägg	Tall	101	Sp59, W	1806	V 1806/07	200
41170	4A bjälke	Tall	138	Sp 75, W	1824	V 1824/25	180
41171	2B; vägg	Tall	127;1	Sp 83, W?	1841	1841-1848	180; V 1841/42
	1B takås	Tall			Ej datering		
	3B bjälke	Tall			Ej datering		

Beskrivning

De olika proverna får precisa dateringar men de flesta skiljer sig åt så mycket att de rimligen inte kan vara samlade under lång tid för att användas vid ett byggnadstillfälle. Virket bör därför betraktas som återanvänt virke från olika byggnadstillfällen. I detta läge av undersökningen kan man konstatera att fyra byggnadsepisoder har framkommit där avverkningen har skett vinterhalvåren 1777/78, 1806/07, 1824/25 samt 1841/42 (den senare kan ha en något bredare felmarginal 1841-48). Det undersökta materialet indikerar därför att byggnaden är uppförd 1825 eller 1842. Om inte skiljeväggen kan uppföras i efterhand så är byggnaden indikationsmässigt uppförd 1842 (1841-1848).

Att man kan få vitt skilda dateringar som här uppträder vanligtvis vid tillbyggnader av olika slag. Här är det enligt provtagningsprotokollet helt klart blandat. Virket dateras sinsemellan så bra att de sannolikt har vuxit i ett gemensamt område indikerande att byggnaderna har sått på samma fastighet eller grannfastigheterna.

Endast ett av tre borrprov fungerade för dendrokronologisk analys. Prov 1B och 3B årsringsmässigt lämpliga men alltför trasiga.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har trädens egenålder angetts.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891